

KARI
ENQVIST

Wilson

WSOY

KARI
ENQVIST

Wilson

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

Sitaatit:

s. 60 ja 315 Sherman Edwards ja Sid Wayne: *Flaming Star*
s. 168 Charly Niessen: *Banjo Boy*

© KARI ENQVIST JA WSOY 2022
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-47159-3
PAINETTU EU:SSA

EMILIAN ÄIDILLÄ oli tapana soittaa huonoimpaan mahdolliseen aikaan, kun kokous oli juuri alkamassa.

»Muistatko vielä Peten?» äiti kysyi.

Emilia muisti: kumara laiheliini, joka pukeutui mustiin. Isä oli puhunut hänestä jatkuvasti, Pete sitä ja Pete tätä. Peten vieraillessa heillä kotona teini-ikäinen Emilia oli sulkeutunut huoneeseensa jurottamaan. Häntä oli nolottanut viisaaksi korottamansa isän nopea taantuminen Peten kanssa puujalkavitsejä latelevaksi koulupojaksi. Emilian silmissä ystävysten ohut sivistyskuori hilseili ja paljasti armotta Hämeenlinnan tuppukyläksi.

»Pete on tappanut itsensä», äiti sanoi.

»Hirtti itsensä johonkin koukkuun», hän lisäsi.

Äiti soitti usein ja puhui pitkään. Mutta ei koskaan aamuisin. Hän oli töissä kirjastossa, ja aamut kuuluivat palautuksia järjestellen ja hyllytellen. Iltapäivisin saapui sitten kuollut hetki, jolloin hyllyväläköissä ei näkynyt elämää ja virkailijat pyörittivät pöytiensä takana hartiotaan tai kuljeksivat edestakaisin kirjaston vaaleudessa tai istuivat tuoleilla kuluneessa mutta steriilissä taukhuoneessa juomassa teetä ja murustelemassa viime-

viikkoisia pipareita. He seurailivat ikkunoista vastapäisen parkkipaikan takaisen puiston kesäksi kääntyvää toukokuista vihreyttä, joka oli turpoamassa oksistoihin kuin valloitusarmeija, he muistelivat viereiseltä Paasikivientieltä heille aamulla näyttäynyttä tyyntä järvenselkää ja laiturissa täydessä valmiudessa odottavia veneitä, tai he näpyttelivät tekstiviestejä, ja jos kiihkeän kaksiviikkosen Jupiter-uutisoinnin uuvuttamina keskustelivat, puhuivat enää jostakin tuttavan tuttavasta, jonka tekemiset eivät oikeasti kiinnostaneet ketään. Tai soittelivat sukulaisille.

Emilian äiti oli pidetty ja arvostettu mutta työtöveiden mielestä etäinen. Vuodet olivat kohdelleet häntä hyvin, pitäneet hänet hoikkana ja aistillisen suun pielet lähes rypyttöminä. Viisikymmenpäivillään hän oli ollut salaa mielissään vieraiden huudahdellessa, että ei voisi uskoa, et näytä päivääkään yli nelikymppiseltä, ei voi olla totta. Peiliin hän olisi kyennyt katsomaan tyyneästi, jollei nenä olisi ollut liian suuri ja jollei olisi joka kerta keksinyt uuden lisämurheen: oliko tuo luomi viimeksi noin suuri? Hän oli usein huolissaan. Silloin lauseet virtasivat hänen lävitseen jäsentelemättöminä ja karkasivat ulos mielensäiset varmenteet välttäneenä, asiasta toiseen hypähtelänä resitaationa.

»Pete asui Myllymäessä», äiti sanoi. »Et varmaan aluetta enää muistakaan.»

»Minun isä syntyi siellä, heti sodan jälkeen», äiti sanoi.

»Sääli ettet ehtinyt isän hautajaisiin», hän sanoi.

Emilia oli turhaan yrittänyt innostaa äitiä videopuheluihin. Kukaan perheestä ei suostunut siihen: ei äiti, ei isä, ei pikkuveli.

»Petellä ei ollut lähiomaisia. Vai onko ex-puoliso lähiomainen?» Äiti mietti hetken. »Joka tapauksessa isäsi selvittelee nyt asioita.»

Emilian äidin nimi oli Minna.

Minna ei kertonut Emilialle, että isä – Jani – oli yöpynyt Peten asunnossa jo viikon. Isä oli pitänyt ikkunaa raollaan ja liesituuletinta päällä monta päivää. Hän oli käärinyt hapanimelältä tuoksahtaneet lakanat mytyksi ja nukkunut pelkällä patjalla viltti peittonaan. Talo oli kolmikerroksinen, ja öisin sen iäkkäät betonielementit viestivät vaivoistaan etäisin kolahduksin. Tunkkaiseen yksioon mahtui laveri, keskisuuri televisio ja kirpputorilla naarmuttunut kirjoituspöytä. Ruokailutilassa oli kaksi punaista pinnatuolia ja huolella puhtaaksi pyyhitty pöytä. Roskapussi oli tyhjä, tältä osin Pete oli huolehtinut kuolinsiivouksesta.

Kirjoituspöydällä oli lojunut kyniä, korvatulpat, nenäsumute, paperinenäliinoja ja netistä tulostettuja artikkeleita. Niiden marginaaleihin oli huitaistu muistiinpanoja. Papereiden alta pilkotti läppärin kansi. Parempina aikoina Pete oli kirjoitellut Ilta-Sanomiin ja Aamulehteen kunnes hänet potkittiin pois aina vain paisuvan holtittomuuden vuoksi. Hän ei ollut pitänyt sopimuksia eikä deadlineja vaan saattoi maata asunnossaan päiväkausia puhelin suljettuna tai vaihtoehtoisesti hypätä kenellekään ilmoittamatta Moskovon-junaan ja palata

hinauksessaan laatikkokaupalla šampanskojea tai vähän käytetty vintage-Lada. Näinä maanisina hetkinään hän oli pitänyt itseään diilimestarina. Käteen niistä oli jäänyt pelkkää velkaa. Elantonsa Pete oli raapinut jutuilla yritysten asiakaslehtiin tai Keski-Hämeeseen ja erilaisiin ilmaislehtiin, vuosikertomuksilla, webbisivuilla ja ajoitaisella toimeentulotuella. Jani oli koulutukseltaan valokuvaaja ja oli joskus ollut Peten kanssa yhdessä juttukeikoilla, mutta siitä oli jo aikaa.

Asunnon lattialla seilasi tyhjiä olutpulloja ja pahvilaatikoita täynnä vanhoja lehtiä. Lisää pahvilaatikoita oli tungettu eteisen komeroon. Ikkunan alla nökötti kukkapylväässä yllättävän hyväkuntoinen palmuvehka. Seinille oli liimattu mustavalkokuvia ja kuumeisia post-it-lappusia. Niissä luki:

»Kuka hyötyy?» – »Hologrammi??» – »Jupiter!!»

Pete ei ollut jättänyt mitään viestiä. Sen viikon aikana, kun televisiossa ja lehdissä ei muusta puhuttu kuin Wilsonista, Jani oli yrittänyt soittaa Petelle monta kertaa päivässä. Nuorina miehinä, ennen kuin Jani ja Minna olivat tavanneet, he olivat kierrelleet kapakoita ja väitelleet keskenään politiikasta, kirjoittamisesta ja taiteesta ja siitä, ovatko Rapalan uistimet maineensa veroisia tai mitä kieliä Kurdistanissa puhutaan. Ja nyt heidän olisi ehdottomasti pitänyt keskustella, pohtia Wilsonia.

Heidän ystävyytensä oli syntynyt opiskeluaikoina Tampereella ja syvennyt, kun he molemmat tulivat muuttaneeksi Hämeenlinnaan, Jani Minnan perässä. Viimeisinä vuosina yhteyttä oli pidetty harvakseltaan. Pete antoi

kuulua itsestään silloin, kun rahat olivat loppu tai miehen oli vallannut ahdistus. Janista oli tullut hänen tukihenkilönsä. Mutta Jani ei ollut edes varma, pitikö enää Petestä. Tämän tempaukset raivostuttivat mutta Jani antoi anteeksi kuin Kristus. Miesten kohtaloiden limityminen oli poltinmerkinnyt Janin ikiaikaisella miehisellä solidaarisuudella, sitouttanut hänet Peten kohtaloon sotilaskomppanioiden ja kamppailulajien selittämättömillä kiinnikkeillä. Jokin merkillinen, näkymätön lanka ei päästänyt heitä erilleen. Joskus Jani oli miettinyt, olisiko ollut parempi, jos hän Minnan Tampereella tavattuaan olisi vain unohtanut Peten niille sijoilleen. Mutta hän tiesi, ettei olisi kyennyt siihen, sillä kaveria ei jätetä, tämä oli sääntö ja laki, joka miesten maailmassa kahlitsi kuin painovoima, rakkautta ja uskontoa suurempana.

Lopulta Jani meni Peten asuntoon avaimilla, jotka tämä oli hänelle uskonut varmuuden vuoksi jo monta vuotta aiemmin. Pete roikkui keittiön karmiin ruuvatussa koukussa suu auki. Musta nahkatakki oli valahtanut nurin potkitun pallin viereen lattialle. Ambulanssimiehet nosivat ruumiin tottuneesti paareille, ja poliisi kävi kirjajamassa tapahtuneen.

Vanhan ystävän tuhkakasvot, tuo riippumaan nostettu lihamöykky, joka keinahteli kuin tuulessa sitä vahingossa kosketettaessa, tuon yksityisen teurastamon etova haju, ne imaisivat ilman Janin keuhkoista. Hän käpertyi lattialle, iso mies, roteva, vatsa turvonnut vyön ylitse, vaaleat tukanhapsut seikkailivat kituvana rikkakasvustona kaljuuntuvan päälään joutomaalla. Häntä ei kukaan ollut

enää pitkään aikaan kutsunut komeaksi eikä metsurinpaidassaan tyylikkääksi. Äkkiä Jani tunsu olevansa täysin yksin. Ystävä oli poistunut, eivätkä edes vaimo ja lapset kyenneet täyttämään hänen jättämäänsä aukkoa. Voimattomuus, joka häneen iski, oli niin syvää, ettei sen edessä voinut kuin antautua. Viimeisen viikon hän oli viettänyt nenä puhelimen uutisvirrassa. Nyt hän sulki laitteen, jottei joutuisi kiusaukseen kurkistaa, mitä Wilsonille oli tapahtunut.

Jani oli neljäkymmenenyhdeksän. Tämä oli hänen ensimmäinen kokemuksensa kaikennielevästä surusta. Hän soitti Peten ex-vaimolle ja naiselle, jonka kanssa Petellä oli kuusivuotias poika. Minnalle Jani ei pojasta ollut koskaan maininnut. Se oli ollut miesten juttu, salaisuus. Poika kuului maailmaan, joka oli kuin yksityinen mieshuone, se jossa sijaitsee nuuskapiilo, perhokoelma, vanhan heilan alastonkuva kirjekuoressa.

Ex-vaimo pahoitteli muttei ollut yllätynyt. Eikä hän halunnut mitään jäämistöstä. Ei, hän ei halunnut osallistua hautajaisiin. He olivat eronneet jo vuosia sitten, ja hänellä oli uusi perhe ja kaksi lasta. Omassa katsannossaan hän oli kuopannut exänsä jo ajat sitten. Hän oli pahoillaan, kertoi pitäneensä Petestä mutta sanoi että mies oli jäänyt mysteeriksi. Tämän Jani pystyi ymmärtämään: hänkin oivalsi, ettei oikeastaan ollut tuntenut Peteä.

»Sinun isällä on nyt vaikeaa», Minna sanoi Emilialle.

»Jo Wilson sai sen pois tolaltaan. Ja nyt sitten Pete», Minna sanoi.

»Sinun pitää soittaa Janille», hän sanoi. »Juttele sen kanssa.»

Koska Emilia oli psykologi, Minna kuvitteli, että hänellä olisi taikavoimia, joilla ihmismielen solmut aukaistaan. Minna luotti asiantuntijoihin. Hänen luottamuksensa oli naiivia ja hyväntahtoista. Hänen oli vaikea uskoa kenestäkään pahaa. Kun kirjoja varastelevat hampuusit saatiin kiinni verekseltään, hän epäili monipolvista ja edes periaatteessa selvittämätöntä tahattomien erehdysten sarjaa. Sakkojen maksajille hän soi samanlaisen lauhkean helpotuksen hymyn, jolla tervehditään vaikeasta sairaudesta toipunutta.

»Minulla alkaa juuri hoitokokous», Emilia ärähti. Hän sulki puhelimen, kiskoi inhoamansa sinisen työtaskin niskaan ja harppoi käytävää osaston kanslian ohitse kulman taakse tiimihuoneeseen. Kiire oli jatkuva, kun poliklinikalle työntyi nyt enemmän väkeä kuin tavallisesti. Sosiaalityöntekijä ja Agnessa, venäläissyntyinen lääkäri, pukeutuneena kuin muotikuvauksiin, odottivat jo häntä potilaan kanssa. Tämä oli keski-ikäinen nainen, joka väitti olevansa naimisissa Justin Bieberin kanssa. Lisäksi nainen oli kieltäytynyt ottamasta lääkkeitään, hukannut pankkikorttinsa ja tullut hädetyksi vuokrakämpästään. Tilanne ei häntä huolettanut lainkaan, sillä hän uskoi Justinin tulevan apuun. Se on kultainen poika, hän selitti. Ja älykäs. Tässä on sattunut joku sekaannus. Se on ehkä kiireinen. Luulen että YK on pyytänyt sitä selvittämään, mikä Wilson on miehiään. Tai naisiaan.

Wilsonin saapumisesta oli tuolloin kulunut viisitoista päivää.

Myöhemmin, kun Emilia kertoi Petestä Kassandralle, tämä tokaisi itsevarmaan tapaansa: »Hän oli Wilsonin ensimmäinen uhri.»

»Se vaikuttaa meihin kaikkiin. Se vielä tuhoaa meidät. Se päästää hulluuden maailmaan», Cassandra julisti.

Emilia vitsaili hänen olevan humalassa. Jälkeenpäin hän ajatteli, että Cassandra oli ollut oikeassa.

EMILIA EI SOITTANUT isälleen, koska ei pitänyt sitä tärkeänä. Tai ei soittanut, koska unohti. Hän unohti, koska oli rakastunut tai ainakin oli taas rakastunut hetkeksi. Hän oli rakastunut Samin paljaisiin, siroihin nilkkoihin. Hän rakasti miehen innokkuutta tämän laskeutuessa hänen päälleen painavana ja kuumana ja ilmavana kuin hiekka, hän rakasti silitellä tämän pehmeäkarvaista selkää, miehen kiitollisuutta jälkepäin. Hän rakasti miehen trimmattua partaa ja tämän ruskeita silmiä. Hän rakasti Samin huomaavaisuutta ja hänen helliä katseitaan. Ainoa, mistä Emilia ei välittänyt, olivat miehen puheet lapsista. Niitä tämä halusi monta. Tai oli muutakin. Tiettyjä pimeitä puolia. Esimerkiksi amerikkalaiset.

Valmistuttuaan Emilia oli saanut pitkän sijaisuuden psykiatrian poliklinikalla Espoossa. Leppävaaran vuokra-asunto ei ollut hullumpi, kuten Emilia oli joutunut myöntämään seistessään muuttolaatikoiden keskellä kesävaloa tulvivassa olohuoneessa, jonka perseinältä keittiökomerot ja tamminen työtaso kiersivät nurkan kautta eteisen oviaukolle. Makuuhuoneeseen kuljettiin ulko-ovea vastapäätä. Kaikki oli valkoista ja

hohtavaa, päinvastoin kuin Vallilan ahtaassa, naarmuissa yksiossa, jonka karmit ja kynnykset vuosikymmenet olivat iskeneet kolhuille. Utta valtakuntaansa tarkastellessaan Emilia oli tuntenut itsensä innostuneeksi. Oli kuin hän olisi yhdessä hyppäyksessä astunut viktorianiselta ajalta tulevaisuuteen, johon kuuluivat ovipuhelin ja sähkönkulutuksen näyttö. Kaikkialle oli siroteltu ledejä, kylpyhuoneeseenkin. Lasitetulla parvekkeella, muovisella Ikea-tuolilla istuskellessaan, teetä hörppiesseen, Emilia oli seurailut kesäillan laskostavan harsohelmuksiään teiden ja maiden peitoksi ja koki läikähdysten, jota arveli onnellisuudeksi. Wilsonin saapumiseen oli tuolloin kymmenen kuukautta.

Emilian parvekkeelta avautui näkymä yli Suomen vilkkaimman liikennesolmun Etelä-Leppävaaraan ja Perkkaalle. Iltaisin hän katseli Kehä I:llä matelevien autojen takavalvoja, aseman viertä ohitse suhahtavia räikeästi valaistuja junia, pikaraitiovaunuja, tornitaloja ja Selon ostoskeskuksen suuruutta julistavia valomainoksia. Radan ja Turuntien ylitse vievän kävelysillan kupeeseen oli kiinnittynyt nostureita. Niitä näkyi myös Perkkaan suunnalla. Kaikkiällä rakennettiin lisää ja korkeammalle. Hänen äitinsä mielestä Emilia asui kuin ulkomailla, sen verran Leppävaara poikkesi Hämeenlinnasta. Asukkaitakin oli enemmän. »Selviääkö täällä edes suomella?» hän huolehti käydessään Emilian luona.

Emilia viihtyi Leppävaaran kansojen paljoudessa. Asematunnelista ulos tornitalojen väliin putkahtava Leppävaaranraitti avautui pohjoiseen kurottavana valta-

suonena, jota pitkin taivalsi kiinalaisia, intialaisia, irakilaisia, somaleja, nigerialaisia, vietnamilaisia ja heidän joukossaan tavallisen näköisiä kantasuomalaisia – vanhuksia, nuoria tyttöjä, tukevia miehiä, joilla oli käsivarsissa tatuointeja. Lännen puolelta siihen liittyi Sellon ylikulku, jota viertävät korkeat kerrostalot olivat vielä osin rakenteilla. Ylikulku laskeutui radan ja Turuntien päältä uudensiloiseen, sieluttomaan puistikkoon, joka öisin oli kettujen ja rottien valtakuntaa. Siellä vetelehtiviä sekäkäyttäjiä lukuun ottamatta ihmislaumat olivat koko ajan liikkeessä. Tungosta ei syntynyt, sillä kaikki olivat joko menossa tai tulossa. Ympäristöstä löytyi aasialaisia ravintoloita, nuhrupubeja, epäilyttävän edullisia pizzerioita, kahviloita ja katuruokakärriä, parturi-kampaamoita, kosmetologeja, Leppävaaran terveystasema, thai-hierontaa, asianajotoimisto ja hautauspalvelu, tatuointiliikkeitä ja etnisiä ruokakauppoja.

Yhden niistä Emilia oli adoptoinut vakipuodikseen. Ovelta aukesi näkymä pähkinöihin, kuivattuihin papuihin ja linsseihin. Takaosan kylmätilasta löytyi korianteeria, pitkulaisia chilipaprikoita, okraa ja muita oudompia vihanneksia. Vihoviimeisessä nurkassa sijaitsi lihatiski. Sen takana synkkäkulmainen, tuuheapartainen pitkä mies leikkeli vaarallisella veitsellä lampaan reisiä ja selkiä mustanpunaisiksi kimpaleiksi. Emilia vältti vilkuilemasta miestä. Lihan sijasta hän osti kikherneitä ja baba ganoushia, viininlehtikäryleitä ja tahinia ja juustokuminaa ja sultanoita. Joskus hän sortui sujauttamaan kassiinsa makean baklava-kakkusen.

Sami seiso i kassalla – silloin kun ei ryntäillyt hyllyjen välissä puuhakkaana ja hyväntuulisena, pinonnut riisisäkkejä tai kanniskellut tavaraa jalkakäytävälle pysäköidystä pakusta. Sami avasi Emilialle oven kohteliaasti, flirttaili ujosti ja tyrkytti kaupanpäälliseksi ylimääräisen baklavan, koska Emilia niistä kerran niin paljon piti. Mies oli treenattu, kohtelias, miellyttävä, hänen äänensä lempeä ja silmät suuret ja ruskeat. Sami oli tullut Irakista Saddam in kukistumisen jälkeen seitsenvuotiaana ja puhui suomea lähes korostuksetta. Kauppa oli hänen isänsä: lihava, siivoton sänkiparta, joka ajoittain ilmestyi takahuoneesta motkottamaan pojilleen kasvoillaan ikuisen murheen ja tyytymättömyyden varjo. Emilia ei ollut nähnyt hänen hymyilevän milloinkaan. Synkeä lihanleikkaaja oli Samin kahdeksan vuotta vanhempi isovel i Mahmod.

Emilian palatessa töistä heidän tiensä osuivat silloin tällöin yksiin. Sami pysähtyi silloin tervehtimään aurinkoinen ilme kasvoillaan, uskaltautui viimein kutsumaan Emilian teelle, ja Emilia ajatteli, mitäpä tässä voisi hävitä. Hän oli kyllästynyt nettideittailuun. Cupid lupasi paljon mutta jätti käteen vähän. Valinta oli vaivalloista ja aikaa vievää, se vaati loputonta harkintaa, epäröintiä, pitäisikö vai eikö, ja sitten yhden vaivaisen latten aikana profiilien takaa kuoriutui esiin tyyppi, joka oli liian urheilullinen tai liian innokas tai huumorintajuton tai esittelyssään hehkuttamistaan laajoista runous-, taide- ja yhteiskuntaopinnoistaan huolimatta niitä, jotka muitta mutkitta ehdottivat panemista. Tuolloin elettiin loppusyksyä, kylmä sade oli huuhdellut Espoota jo viikkokausia, uutiset Lähi-

Idästä olivat huonoja ja Jorvin hallintokerroksissa kyti jälleen organisaatiouudistus, jonka myrkyllinen käry valui alemmaksi huhuina ja kitkerinä kommentteina. Tulevaisuus avautui Emilian edessä kuin silmänkantamattomiin ulottuva kivierämaa. Kun Emilia katsoi peilikuvaansa, sieltä tuijottava ristiverinen, isonenäinen nuori nainen ei näyttänyt tyytyväiseltä.

Emilia oli keskimittainen, mielestään aavistuksen ylipainoinen mutta todellisuudessa sopusuhtainen ja leveine hartioineen voimakkaan oloinen. Hän pelkäsi takapuolensa olevan liian suuri. Emilia pukeutui mielellään harmaaseen tai tummansiniseen. Kasvot eivät olleet täysin symmetriset vaan hennosti valuvikaiset tavalla, joka sai ihmiset käyttämään luonnehdintaa persoonallinen. Luomet olivat raskaat ja silmät etäällä toisistaan, Mata Hari -tyyppiä, kuten muinoinen poikaystävä oli määritellyt. Emilia tiesi, että tarvitsisi pian silmälasit. Polvessa hänellä oli arpi, joka oli syntynyt lapsena, kun hän oli kaatunut betoniportaissa. Sormet olivat lyhyet. Voi voi meidän Emiliaa, pianistiksi siitä ei ainakaan ole, hänen Tuula-mumminsa oli todennut jo kauan sitten. Tulee isäänsä. Mutta äitinsä nenä sillä on, tämä oli aina lisännyt.

Emilia ei näyttänyt tyytyväiseltä koska ei ollut tyytyväinen elämäänsä. Tyytymättömyys ei ollut sinänsä ihmeellistä, sillä tämä oli aikakautta, tämä aika ennen Wilsonia, jolloin kaikki olivat tyytymättömiä joko yhdessä tai kukin omilla tavoillaan. Maailman akseliin oli ilmaantunut hiertymä eikä mikään sujunut kuten ennen.

Kaikki pohdiskelivat syvenevän narkästyksen vallassa, kuka tähän oli syyllinen ja kuka lopulta korvaisi vahingot hyvin tietäen, että vastaus oli »ei kukaan».

Kun Emilia oli aloittanut suhteen Samiin, kaupassa tämä kohteli Emiliaa edelleen kuin asiakasta. Totuutta heidän väleistään ei saanut paljastaa Samin isälle tai Mahmodille. Syyt olivat mutkikkaat ja liittyivät Samin sairaalloseen äitiin tai vierailulla olevaan tätiin tai Mahmodiin, joka kävi läpi uskonnollista vaihetta ja oli siksi herkässä tilassa. Isoveli vieraili ahkerasti kaupan läheisyydessä sijaitsevalla rukoushuoneella, jonka nimi oli Antaumuksen Moskeija. Samin väistöliikkeet huvittivat Emiliaa, ja miehen yritykset urkkia hänen elämänsä yksityiskohtia tuntuivat aluksi söpöiltä. Emilian puhelimen kilahtaessa Sami uteli, keneltä viesti tuli. Työasioita, Emilia selitti. Tai Cassandra, hän valehteli, sillä ei vielä ollut kokonaan hylännyt deittisovellustaan. Takaportti oli hyvä pitää auki, Emilia järkeili, vaikka Eetu, viimeisin Cupid-suhde, oli mennytkin kiville. Eetu oli sanonut kaikesta: »Lievästi kiinnostavaa.» Hän ei ollut koskaan maanisen innostunut vaan otti kaiken vastaan kuin aaltojen rannalle huuhtoman hylkytavarana, merivillan ja simpukankuoret, airojen kappaleet tai pelastusliivit, joita hän tutkiskeli hämmästyneen uteliaisuuden vallassa, lievästi kiinnostuneena.

Samissa oli osin samaa saamattomuutta kuin Eetussa. Emilia yritti usuttaa Samia ulos tapaamaan vanhoja kave-reitaan, mutta Sami ujosteli kuin koulupoika ja keksi tekosyitä. Ravintolassa on liian kallista, hän mumisi,

sanoi ettei siedä känniläisiä ja julisti muslimina olevansa absolutisti, vaikka Emilian ovesta astuttuaan hän ensi töikseen sihautti jääkaapista oluen.

»Mentäisiinkö enemmän sun luo», hän päätyi aina sanomaan.

SITTEN TULI VAPPU, joka osui perjantaille. Wilson saapui sunnuntaina hieman ennen keskiyötä. Tiistaina iltapäivällä Sami viestitti:

»Tavataanko sun luona? Tuon baklavaa.»

Emilia ei ollut kehdannut tunnustaa kyllästyneensä baklavaan. Sami tuputti myös lihapiirakoita, vaikka Emilia oli kasvisyöjä. Lisäksi mies painosti Emiliaa kasvatamaan tukkaa ja unohtamaan poninhännän. »Älä nyt viitsi», Emilia puhisi. »Kasvata itse.»

Erikoispihkät uutiset olivat juuri alkamassa.

»Sulla on taas hirveästi partavettä», Emilia moitti Samia ja vilkuili samalla televisiota.

Sami siveli lyhyeksi ajeltuja ohimoitaan ja kertoi poikenneensa parturissa.

»Se on se mun tuttu», hän selvitti. Hän kuulosti loukkaantuneelta. »Oltiin samassa koulussa. Syyriläinen kaveri. Sillä on liike tässä lähellä. Se trimmaa parran samaan hintaan.»

Televisiossa puhuttiin Wilsonista kiihtyneeseen sävyyn. Kommentaattorit kommentoivat. Videoklipeissä vilahteli toimittajien päitä, maailman johtajia astumassa ovista sisään tai ulos, rukoushetkiä, mielensoi-

tuksia, toritapahtumia ja elämän jatkumisesta viestittäviä katunäkymiä ihmisvirtoineen. Satunnaisia kaduntallajia pysäyteltiin haastateltaviksi. Sami kolisteli astioita ja tuhahteli. »Ha!» hän huudahti, kun pitkätukkainen, parrakas tähtitieteilijä lorui Jupiterista. Kyseessä ei ole mikä tahansa kivenmurikka, mies hehkutti. Jupiter on yli kolmesataa kertaa Maata suurempi, oikeastaan auringon lyhytkasvuiseksi jäänyt sisar, joka sopivalla dieetillä olisi voinut syttyä loistamaan sen seuralaistähtenä. Lyhimmilläänkin sen etäisyys maapallosta on viisisataakolmekymmentä miljoonaa kilometria. Siinä välissä kiertää Mars ja suunnaton määrä asteroideja, joiden arvellaan olevan Jupiterin murskaaman planeetta-alkion jäänteitä. Tähtitieteilijä innostui omista sanoistaan ja tehosti puhetta nostamalla kämmenet molemmin puolin päätä, jotta katsojat voisivat kuvitella sen Jupiteriksi. Se on sanellut koko planeettakuntamme kehityksen! Se on ehkä nielaisut kymmenen kertaa Maata suuremman planeetan! Eikä se ole malttanut pysyä samalla paikalla. Se on vaellellut ympäriinsä kuin synkkä kostaja ja siepannut retkilään liekaansa kahdeksankymmentä kuuta. Sen keskustassa on niin valtava paine, että vetykin muuttuu siellä metalliksi. Lyhyesti: se on kunnioitusta herättävä peluri.

»Ha!» Sami murahti. Hän nosti lihapiirakat ja baklavat avokeittiön ruokapöydälle ja kyseli olutta. »Pistä televisio pienemmälle», hän komensi.

»Tämä on tosi kiinnostava juttu», Emilia sanoi.

Sami korotti ääntään. »Niinhän sitä uskotellaan.» Hänellä oli vielä ulkopusakka päällään. Mies kopeloi sen

taskuja kuin etsien todistusaineistoa, jotakin konkreettista tukea mielipiteilleen. Hänen kasvoillaan tavallisesti tuikkiva kohtelias hymy oli pyyhkiytynyt pois.

»Mistä me tiedetään onko se totta?» hän tivasi äkkiä. Emilia säpsähti katsomaan miestä kummissaan.

»Mieti vähän! Kuka siitä kertoi ensimmäisenä?»

Sami haroi partaansa.

Emilia nosti pöytään vesikannun. »Kuka?».

»No amerikkalaiset!»

Sami pyyhki hermostuneena kasvojaan molemmin käsin kuin rukoukseen valmistautuessa. »Oliko sitä olutta?»

Emilia sulki hetkeksi silmänsä. Televisiossa YLEn Amerikan-kirjeenvaihtaja seiso i mikrofon i kädessä NASAn tiedotustilaisuutta odotellen. Sami oli vakuutunut, että amerikkalaiset valehtelevat aina. Hän ei pitänyt amerikkalaisista. Hän syytti heitä kaikesta Lähi-Idän pahasta ja oman synnyinmaansa kaaoksesta. Kun maa järisi Sumatralla, hän epäili amerikkalaisten olleen jotenkin osallisena, sillä hän helli tuskaista kuvitelmaa amerikkalaisten kaikkivoipaisuudesta.

»Kai sä tajuat että ne huijaa?» Sami sanoi. Televisiossa pyöri sadannen kerran sama animaatio Jupiterista ja sen kuista.

»Katso mitä tapahtuu Lähi-Idässä!» Sami sanoi.

»Saudit on amerikkalasiakin pahempia», hän ilmoitti.

»Kyse on öljystä», hän sanoi. »Kaikkihan sen tietää.»

Suosituksen kosmologin monikerroksinen esikoisromaani.

Emilia on sairaalapsykologi ja Cassandra yritys-konsultti, kun mystinen Wilson ilmaantuu Jupiterin kiertoradalle. Etsiessään omaa paikkaansa ystävykset haparoivat kiinalaisen ylivallan vuosikymmenten lävitse kohti tulevaisuutta, jonka tuhoutumista Jupiteria kiertävä ilmestys tuntuu ennustavan.

Wilson synnyttää uskontoja ja väkivaltaa sekä suistaa poluille, jotka vievät kauas lähtöpisteestä. Se on kohtalontähti, joka loistaa läpi vuosikymmenien ja muokkaa Emilian, Kassandran ja heidän läheistensä elämää.

KARI ENQVIST kirjoittaa kirkkaasti ja oivalluksella ystävydestä, rakkaudesta, elämän ennustamattomuudesta sekä ihmisen tiedon rajoista

	
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-47159-3